

Косење на луцерка за сено

Времето на косење на луцерката зависи од начинот на користење. Таа се користи за производствона сено, зелена маса, силажа, сенажа, луцеркино брашно брикети, и пилети.

Спремањето на сено е постапка во која се намалува влагата од покосената зелена маса со 75-85% на 18%.

Луцеркиното сено е најхранливо од сите видови на сено.

За производство на квалитетно сено, луцерката треба навреме да се окоси, односно во почетокот на цветањето, или најдоцна кога 50% од растенијата се во фаза на цветање. Прераното косење го намалува приносот, а при покасното косење, стеблото одрвенува, хранливата вредност се намалува при што се добива сено со лош квалитет, а растурот при исхраната е голем. Најдобро луцеркино сено се добива од луцерката кога е во стадиум на бутонизација. Таквото сено содржи 18-20% протеини, 9% пепел, 2-3% масти, 18-20% целулоза, а има скробна вредност од 0,36 СЕ. Висината на косењето е на 5-6 см, за да можат растенијата подобро да регенерираат. Неколку дена пред косењето не треба да се наводнува со цел почвата да се потсуши за непречено движење на машините и подобро и побрзо сушење.

Најчесто сушењето се врши на земја, на местото каде што откосот паднал, но при ваквото сушење има и најмногу губитоци. Должината на времето на сушење на земја зависи од: дебелината на откосот, процентот на влагата, влажноста на земјата, превртувањето и др. Во текот на сушењето можат да се јават грешки во вид на

пресушување или недоволно сушење, при што и во двата случаеви доаѓа до поголеми губитоци на хранливите материи. Многу е важно сеното да не се суши подолго на сонце, бидејќи со тоа доаѓа до прегорување, при што има загуба на дел од лисната маса при балирањето, а сеното има сламеста боја. Квалитетното сено треба да има зелена боја. Затоа веднаш по сушењето на горниот дел од откосот се превртува. Превртувањето треба да се врши во утринските часови, со цел да не дојде до ронење на лисната маса. Превртувањето може да биде рачно (со вила на мали површини) и машинско (со сенопревртвач).

Сеното најдобро е да се чува во бали при што растурот при чувањето и исхраната се минимални. Со балирањето не смее да се доцни. Најмногу грешки се прават кога сеното се балира во текот на денот, кога времето е сончево и топло. При таквото балирање голем дел од лисната маса се губи. Најдобро е да се балира во утринските часови додека сеното од росата(воздушната влага) е омекнато.

Со правилното чување се задржува квалитетот на сеното. Најдобро е ако истото се чува во простории наменети за таа цел (сењаци) или копи. Копата треба да се прави на отцедно место и да се заштити со пластична фолија, барем на горниот дел, со цел да не навлезе вода во внатрешноста на копата.

М-р Цветан Јовановски